

Bakalářská práce

Jméno a příjmení (student): Jana Pešlová

Oponent: Ing. arch., Mgr. Milena Amáta Wenzlová

Posudek oponenta:

---

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem bakalářské práce „Kostel Panny Marie Růžencové v Plzni“ bylo předložit popis architektury této sakrální stavby včetně okolností jejího vzniku, a to se zvláštním zaměřením na její secesní i historizující (novobarokní) rysy a prvky. Současně si autorka vytkla za cíl tuto stavbu zasadit do širšího dobového kontextu, který zahrnuje jak stylové proměny sakrálních staveb přelomu 19. a 20. století obecně, tak výskyt secesních sakrálních staveb v Čechách, ale i stavební a urbanistický vývoj Plzně ve sledované době. Tento cíl autorka v zásadě naplnila.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Při hodnocení obsahového zpracování předložené práce je nutné na prvním místě konstatovat, že zvolené téma je samo o sobě poměrně obtížné pro – jak autorka sama v práci správně konstatuje – svůj velmi nízký stav odborného zpracování. Toto konstatování se týká české secesní sakrální architektury jako celku.

Proto se autorka soustředila na studium primárních pramenů, tj. především na stavbu samu, dále pak na archivní materiály. Lze říci, že v podstatě prostudovala všechny zásadní prameny a na jejich základě také vypracovala vlastní badatelskou část bakalářské práce. Co se týče teoretické části, tj. představení dobového kontextu ve výše vytčené šíři, vychází z dostatečného množství dostupné relevantní sekundární literatury, ovšem s tím, že v seznamu literatury chybí několik důležitých titulů vážících se k Beuronské umělecké škole (Čížinská, Šebová). Vzájemný poměr teoretické a praktické části je vyvážený, větší část textu je věnována vlastní stavbě.

Patrná snaha autorky obsáhnout celý vytyčený rozsah však byla naplněna jen částečně, protože po obsahové stránce je nutné práci vytknout následující:

- V textu se na vícero místech opakují informace bez toho, že by při další zmínce byla informace prohloubena. Tento přístup text nepřijemně zatěžuje a budí dojem, že autorka nemá nad obsahem textu dostatečnou kontrolu.
- V souhrnném nástínu problematiky secesních sakrálních staveb chybí partie o Beuronské umělecké škole – ta je sice uvedena dále v textu přímo v souvislosti se svatostánkem kostela, ale toto umístění je nevhodné, neboť logicky patří do přehledové části práce; současně chybí mimořádně důležitá informace o významných vztazích mezi „Beuronem“ a secesním uměním.
- Stejně tak je v přehledové části pouze jedinou zmínkou uvedena v Čechách častá a hojná koexistence historizujících kostelní architektury a secesního dekoru a artefaktů bez toho, že by byly alespoň stručným výčtem uvedeny zásadní české příklady.
- Autorka několikrát konstatuje, že katolická církev nepovažovala secesní styl za vhodný pro sakrální stavby, ale nikde neuvádí proč, byť je to v literatuře, kterou studovala uváděno.
- Co se týče pojednání o vlastní stavbě (kap. 5), chybí informace o tom, že původně bylo umístění kostela na Pražském předměstí plánováno na Mikulášské náměstí, jehož úpravu včetně situování reálky a kostela navrhl v r. 1907 A. Balšánek. Autorka tak nevyužila možnosti zjistit, jaké důvody k přesunu vedly, čímž by vyplnila zatím prázdné místo v poznání historie této stavby.
- Pokud se týče stylové analýzy kostela, je třeba vytknout, že autorka v této oblasti nejde příliš do hloubky: soustředila se pouze na několik výrazných stylových architektonických prvků (zejména štítů) a dekor, ale opomíjí zásadní architektonické prostředky jako je hmotová kompozice a silueta, které právě v secesi jsou výrazně charakteristické. Přitom zvolená stavba v tomto ohledu skýtá bohatý materiál (odstupňované průčelí v návaznosti na věž, asymetrická hmotová kompozice a silueta zejména hlavní fronty do náměstí ze šikmých pohledů apod.). Stejně tak nepřesně popisuje některé architektonické prvky, což je nejpatrnější právě u již zmíněných štítů, které označuje za trojúhelníkové, přitom však nezmiňuje jejich zalomené boční strany – to je však projev, který jim dává typický stylový charakter. Nepřesně také popisuje neobarokní štít nad portálem kláštera. Podobně u neobarokních prvků (okna, tribuny) se spokojuje s konstatováním, že jsou nebarokního pojetí, ale už dále neuvádí čím.
- Popis interiéru je poměrně zmatený a toporný (s. 38n.), autorka nerozlišuje mezi dekorem a architektonickým členěním, termín dekor na vícero místech používá paušálně a nerozlišuje, zda se jedná o vitráž, štuk nebo něco jiného. Některé prvky zcela opomíjí nebo pouze vyjmenovává, ale nezabývá se jejich stylovým charakterem (členění poprsníků, kazatelna, boční oltáře, lavice, zpovědnice).

- Velmi vhodně je zařazena podkapitola, věnující se patrociniu kostela s ním spjaté ikonografii, ovšem dalšími náměty se autorka nezabývá – opomíjí šířeji zastoupenou řádovou (dominikánskou) tematiku, která tvoří ucelený program, stejně tak tematiku národní (národní světcí). U řady figurálních plastik se omezuje na konstatování, že se jedná o „sochu světce“, která je přitom snadno identifikovatelná (např. Jan Nepomucký).

- V popisu stavby se vyskytuje také několik terminologických chyb – boční lodi nejsou zastřešeny střechou sedlovou, ale pultovou (s. 37), sokl stavby je vytvořen z jednoznačně identifikovatelných typů vazeb zdíva (s. 34), stejně tak je známý materiál, z něhož byl vytvořen (diabas), jehož barevnost je také stylově typická.

Práce je doplněna poměrně bohatou obrazovou přílohou, která nezapře pečlivý přístup, obsahuje plánovou dokumentaci i historické fotografie, stejně tak fotodokumentaci pořízenou autorkou (některé fotografie jsou poněkud tmavé).

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Formální úprava textu opět prozrazuje snahu o pečlivost a korektnost, ale i zde se jeví, že dotáhnout tuto snahu do konce bylo nad síly autorky. Co se týče stylistiky, v textu se na vícero místech opakují ve zvýšené míře stejná slova a vyskytují se pasáže, v nich po sobě následuje sled jednoduchých vět, což opět působí poněkud toporně. V několika větách chybí sloveso, nebo je špatná větná či pádová vazba. Citace na literaturu jsou standardní, příslušné seznamy jsou pečlivě zpracovány, grafická úprava práce je pěkná.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Předložená práce vzbuzuje v zásadě dvojznačný dojem: na jednu stranu je patrná – již několikrát zmíněná - snaha o pečlivý přístup, autorka obsáhla téma v potřebném rozsahu, avšak vlastní zpracování – zejm. kap. 5 - je poměrně povrchní a nedotažené. Silnou stránku práce představuje využití archivního materiálu, zejména řádové kroniky, rozpočtu a vyúčtování. Slabší stránku představuje zabývání se stavbou po stránce stylové a ikonografické.

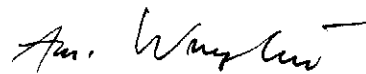
5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ

1. V práci uvádíte na dvou místech odlišné stylové zařazení plzeňského kostela sv. Jana Nepomuckého na Chodském náměstí, a to jednou jako stavbu historizující eklektickou (s. 21), podruhé jako stavbu neorománskou (s. 28). Objasněte tento rozpor.
2. V přehledu problematiky secesních sakrálních staveb v Čechách zcela okrajově zmiňujete značně široký okruh kostelů historizujících, což reálně znamená zejména buď regotizovaných nebo neogotických novostaveb, ale současně opatřených secesní výzdobou. V plzeňském kostele sv. Bartoloměje (od r. 1993 katedrály) se nachází rovněž několik takových secesních děl a předmětů liturgického využití. Uveďte, které to jsou, kdo je jejich autorem a kdy byly v kostele provedeny, resp. instalovány.

6. NAVRHOVANOU ZNÁMKU neuvádět, jen doporučuji/nedoporučuji k obhajobě. Navrženou známku mi prosím napište mimo posudek (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Předloženou práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 25. srpna 2009

.....
podpis oponenta